

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Noerhte-Trööndelagen fylhkenålma

Kommunebilde Nærøy

Dato for besøk 3.juni 2014

Innhold

Sammendrag	3
1. Generell situasjon og utvikling i kommunen	5
2. Kommuneplan	9
3. Samfunnssikkerhet og beredskap	9
4. Økonomi og økonomistyring	10
5. Sosial, helse og barnevern	13
6. Oppvekst og utdanning	17
7. Miljøvern	21
8. Reindrift	24
9. Landbruk	27

Om kommunebildet og kommunebesøket

Kommunebildet gjengir Fylkesmannens inntrykk og vurdering av kommunen, og utarbeides i forbindelse med Fylkesmannens kommunebesøk i den aktuelle kommunen. Etter presentasjon og dialog med kommunen om kommunebildet legges kommunebildet ut på Fylkesmannens nettside.

Fylkesmannen gjennomfører et kommunebesøk hver måned. Fylkesmannen tar derfor sikte på å besøke hver enkelt kommune innenfor en 2 års periode. Fylkesmannen startet en ny runde med kommunebesøk høsten 2013, der Fylkesmannen møter formannskap og administrativ ledelse i kommunene. Faste punkt på dagsorden for kommunebesøkene er gjennomgang av kommunebildet og status på kommuneplanarbeidet i kommunen, i tillegg til andre aktuelle tema for den enkelte kommune.

Fylkesmannen ønsker at kommunebesøkene skal være en samarbeidsarena med kommunene for å etablere og vedlikeholde god dialog. Det vil være hensiktsmessig å gjennomgå status og utfordringsbildet for kommunen, samtidig som det er naturlig å ta opp spørsmål av mer langsiktig og prinsipiell karakter.

Dette kommunebildet for Nærøy kommune er utarbeidet i forbindelse med Fylkesmannens kommunebesøk 3. juni 2014.

Sammendrag

Generell situasjon og økonomi i kommunen: Regnskapsresultatene i Nærøy kommune har variert mye gjennom de 10 siste årene, og har også hatt svake/negative regnskapsresultat i enkelte år. Foreløpige regnskapsresultat for 2013 viser et netto driftsresultat på 5,6 mill. kroner. Dette utgjør 1,3 prosent av brutto driftsinntekter. Kommunen har ved utgangen av 2013 et disposisjonsfond på 8,2 millioner kroner, som utgjør 1,9 prosent av brutto driftsinntekter. Gjeldsnivået til Nærøy kommune, målt i andel av brutto driftsinntekter er noe høyere enn gjennomsnittet av kommunene i Nord-Trøndelag og landet samlet.

Samfunnssikkerhet og beredskap: Fylkesmannen gjennomførte beredskapstilsyn med Nærøy kommune 14.januar 2014 og fant ett avvik på manglende helhetlig ROS. Kommunen var noe involvert under storøvelsen i Vikna i høst. Kommunen har en del utfordringer i forhold til å være utsatt for skred og ekstremvær.

Sosial helse og barnevern: Interkommunal tjeneste bidrar til at barneverntjenesten blir mere faglig robust. Andelen fristoversittelser for undersøkelser i barnevernet er betydelig redusert i 2013. Kommunen har prioritert kompetanseheving/oppdatering av fagprogrammet «Familia» i 2013. Andel med fagutdannet personell i pleie og omsorg er høyere enn gjennomsnittet i fylket. Høyere dekningsgrad av plasser i institusjon til innbyggere som er 80 år og over. Det har vært en tredobling av andel barn uten tiltaksplan fra 2012 til 2013 av de barna som mottar hjelpetiltak etter barnevernloven. Ingen av barna som er under omsorg av kommunen fikk tilstrekkelig oppfølging i fosterhjemmet av Ytre Namdal barneverntjeneste. Avvik ifht ved tilsyn 2013 (oppfølging av barn i fosterhjem) ikke rapportert lukket. Kommunen har en høyere andel av innbyggere 80 +, samt større uførhetsgrad og større andel med frafall videregående skole.

Oppvekst og utdanning: Færre elever med enkeltvedtak om spesialundervisning. Interkommunal skolekrets Salsnes-Lund. Nedgang i antall elever. Kommunen har signifikante forskjeller i læringsresultater mellom jenter og gutter (NP, eksamen, standpunktkarakterer). Tre av fire elever med enkeltvedtak om spesialundervisning er gutter

Miljø: Nærøy har gjennom Midtre Namdal Avfallsselskap gode mottaksordninger for avfall. Kommunen er aktiv i bekjempelse av fremmede skadelige arter (svartlistearter), og kommunen har fulgt godt opp vannforskriften gjennom sin sekretariatsfunksjon. Nærøys

arealplan (KPA) er gammel (fra 2003) og dårlig egnet som styringsdokument. Kommunen har et alt for høyt antall dispensasjonssaker. Klima- og energiplan bør revideres.

Reindrift: Stabilt reintall i god balanse med beitegrunnlaget. Tap av beitearealer pga inngrep og forstyrrelser. Økende tap av rein på grunn av rovvilt de siste årene. Det er planer om utbygging av vindkraftverk i vår- og sommerbeiteområder, og det er noe interne samarbeidsproblemer om beitebruk.

Landbruk: Godt og aktivt produsentmiljø på melk har gitt flere framtidsretta satsinger og sterk vekst i samla produksjon. Kommunen har noen utfordringer knyttet til at areal går ut av drift i marginale områder med lang avstand til aktive driftsenheter. Potensial til utvikling av nye næringer med utgangspunkt i lokale ressurser. Stor tilbakegang innenfor produksjonene lammekjøtt og svineproduksjon som svekker fagmiljøene. Potensial til økt faglig samarbeid mellom forvaltning, faglag og videregående skole.

1. Generell situasjon og utvikling i kommunen

Om kommunen

Nærøy er en kommune i Namdalen i Nord-Trøndelag. Antall innbyggere i kommunen er 5064. Administrasjonssentrum er Kolvereid, som med bystatus fra 2002 og 1 601 innbyggere per 1. januar 2012 er Norges minste by. Stedet er geografisk og trafikalt knutepunkt i Nærøy, som ellers omfatter stedene Foldereid, Gravvik, Salsbruket, Abelvær, Ottersøya, Varøya, Måneset og Lund.

De fremste næringsveiene er industri og jordbruk. Halvparten av de sysselsatte i industrien er knyttet til næringsmiddelindustri, herunder havbruk og fiskeforedling. Den fremste aktøren innen havbruket er SinkabergHansen, som har hovedkontor på Marøya ved Nærøysundet. Verftet Moen Marin i Kolvereid har også stor betydning.

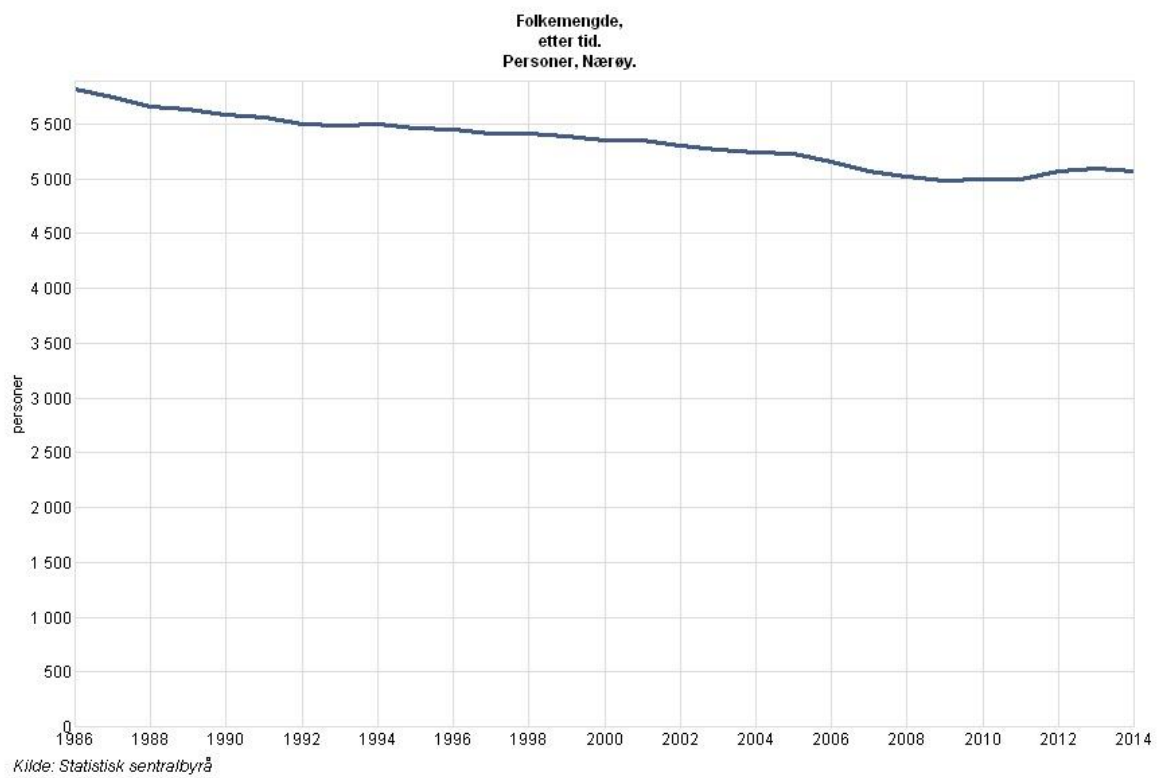
Ledelse

Ordfører er Steinar Aspli, og rådmann er Arnt M. Wendelbo.

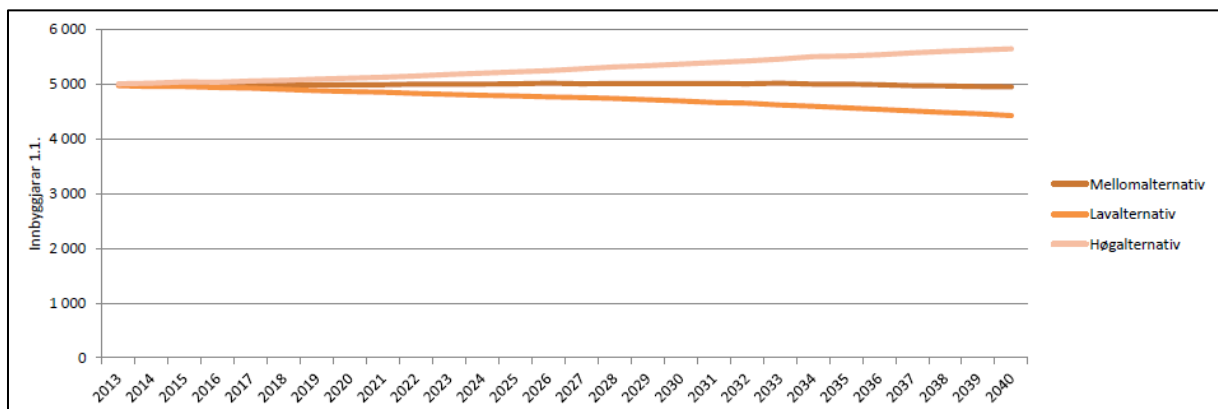
Interkommunalt samarbeid

Nærøy kommune inngår i Ytre Namdal regionråd, Kystgruppen. Kommunene i Ytre Namdal samarbeider blant annet om PPT, barnevern og IKT.

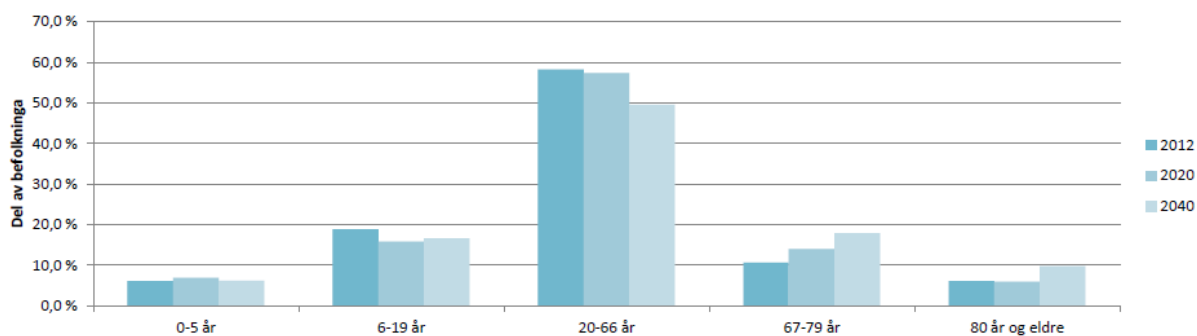
Befolkningsutvikling

Figur 1: Utvikling i innbyggertall.

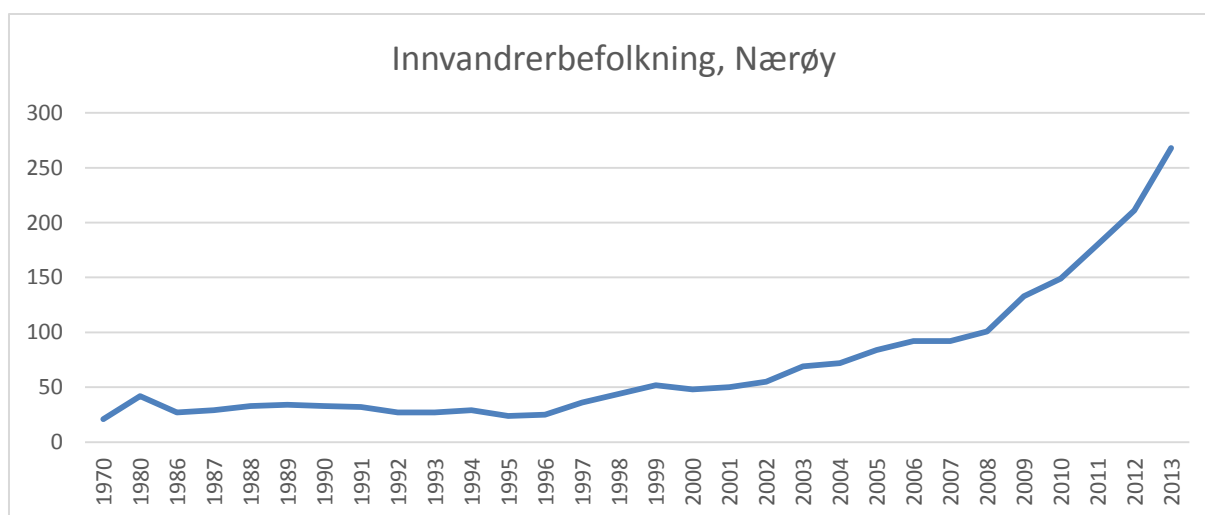

Figur 2: Tre alternative befolkningsframskrivinger fra SSB.

Aldersgrupper - del av befolkninga	2012		2020		2040	
	Nærøy	Landet	Nærøy	Landet	Nærøy	Landet
0-5 år	6,1 %	7,5 %	6,9 %	7,8 %	6,2 %	6,8 %
6-19 år	18,9 %	17,6 %	15,8 %	16,8 %	16,6 %	16,9 %
20-66 år	58,2 %	61,7 %	57,3 %	60,7 %	49,5 %	56,7 %
67-79 år	10,7 %	8,7 %	14,0 %	10,7 %	17,9 %	12,5 %
80 år eller eldre	6,1 %	4,4 %	6,0 %	4,1 %	9,8 %	7,1 %

Figur: 3 Alderssammensetning nå og i framtiden

Figur 4 Antall innvandrere i kommunen

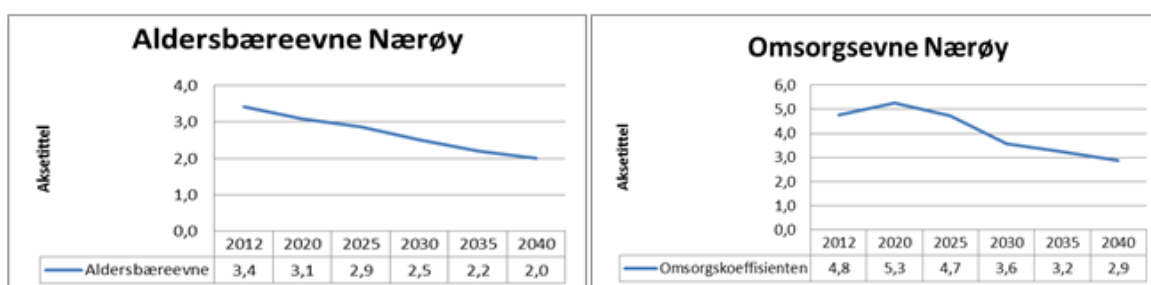
Nærøy kommune har ved inngangen til 2014, 5064 innbyggere totalt. Selv om det har vært noe vekst i innbyggertallet de fire siste årene, har antall innbyggere blitt redusert betydelig de siste 30 årene. Veksten i innbygger tall de seneste årene henger sammen med vekst i innvandrerbefolkningen.

Andel innvandrere utgjorde 5,5 prosent av befolkningen i 2013. Det ligger noe under snittet for Nord-Trøndelag, men er betydelig lavere enn landsgjennomsnittet. Det planlegges bosetting av 20 nye flykninger i 2014.

Kommunen har i dag 57 % av sine innbyggere i yrkesaktiv alder (2012). Aldersbæreevnen dvs. andel yrkesaktive per eldre 67+, er på 3,4 men denne vil reduseres til 2,0 i 2040 sammenlignet med Nord-Trøndelag på 2,3.

Omsorgsevnen i kommunen, dvs andel 45-66 år pr 80 +, er på 4,8 men vil bli redusert til 2,9 i 2040. .

Samtidig vil man få en økning i andelen mellom 67-79 år på 75 prosent og 57 prosent økning i alderen 80+ frem mot 2040.

Figur 5 Aldersbæreevne og omsorgsevne

Befolkningsframskrivingene fra SSB viser fortsatt nedgang i befolkningen for lav- og mellomalternativet, og noe vekst for høg-alternativet.

Arealdelen

Kommuneplanens arealdel (2002-2014) ble sist revidert for hele kommunen i 2003, delplaner for Ottersøy og Marøya ble sist revidert i 2011. Kommuneplanens arealdel bør derfor revideres. Nærøy har et alt for høyt antall dispensasjonssaker.

Samfunnsdelen

Kommunen vedtok planstrategi i september 2012, og utarbeidet i 2013 kommuneplanens samfunnsdel (2013-2024).

Klima og energi

Nærøy kommune bør revidere klima- og energiplanen sin.

2. Samfunnssikkerhet og beredskap

Fylkesmannen gjennomførte beredskapstilsyn med Nærøy kommune 14.januar 2014 og fant ett avvik på manglende helhetlig ROS. Fylkesmannen forventer at helhetlig ROS vil bli ferdigstilt i tråd med det kommunen selv har lagt opp til, slik at avviket kan lukkes innen 20.juni 2014. Fylkesmannen anbefalte ellers at arbeidet med ROS-analyse knyttet til revisjonen av kommuneplanens arealdel, blir sett i sammenheng med utarbeidelsen av den helhetlige ROS-analysen. Kommunen var noe involvert under storøvelsen i Vikna i høst. Kommunen har en del utfordringer i forhold til å være utsatt for skred og ekstremvær.

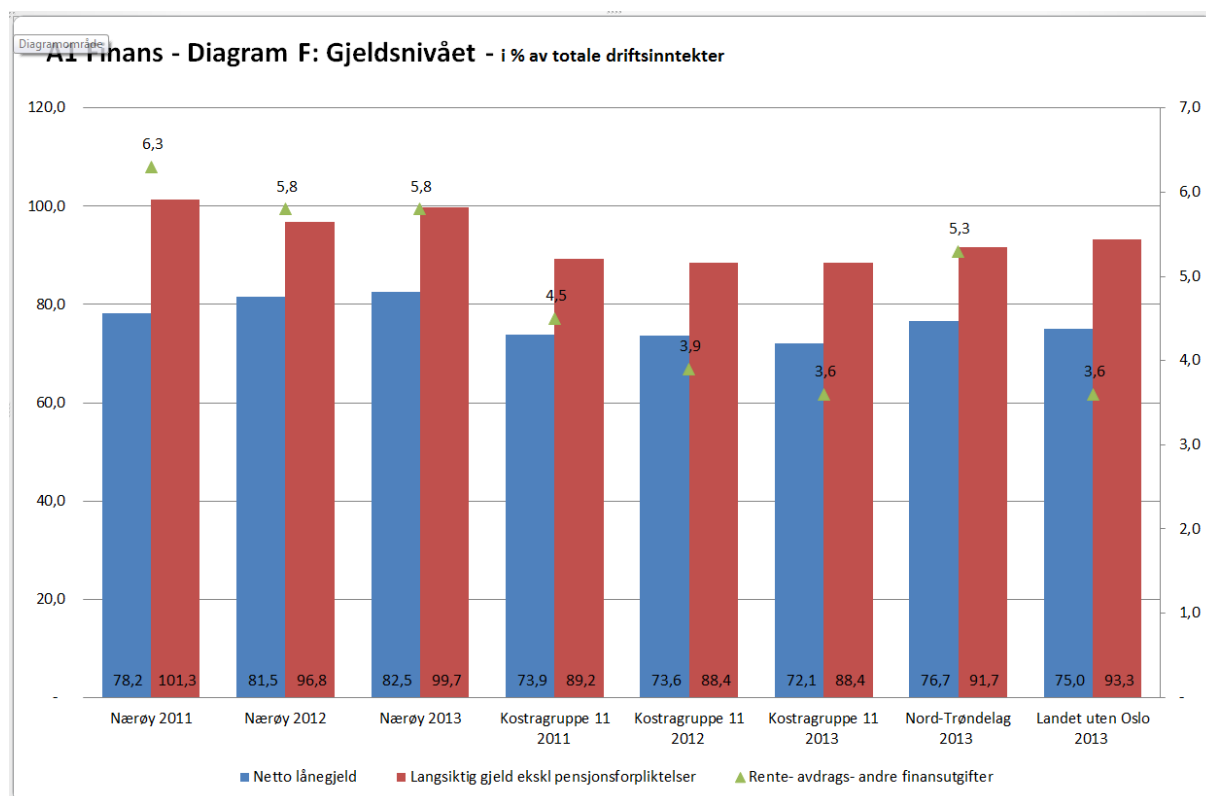
3. Økonomi og økonomistyring

Tabell: Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter 2003-2013, ikke konsern (kilde : KOSTRA)

År	Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter
2003	0,1
2004	-1,6
2005	0
2006	3,8
2007	2,3
2008	-1,6
2009	0,7
2010	0
2011	1,6
2012	2,3
2013	2,3

Regnskapsresultatene i Nærøy kommune har variert mye gjennom de 10 siste årene, og har også hatt svake/negative regnskapsresultat i enkelte år. Foreløpige regnskapsresultat for 2013 viser et netto driftsresultat på 5,6 mill. kroner. Dette utgjør 1,3 prosent av brutto driftsinntekter. Kommunen har ved utgangen av 2013 et disposisjonsfond på 8,2 millioner kroner, som utgjør 1,9 prosent av brutto driftsinntekter.

Tabell: Gjeldsnivået 2011-2013 (KOSTRA)

Gjeldsnivået til Nærøy kommune, målt i andel av brutto driftsinntekter er noe høyere enn gjennomsnittet av kommunene i Nord-Trøndelag og landet samlet når vi ser på perioden 2011-2013.

Skjønnsmidler fordeles kommunene i Nord-Trøndelag ut fra identifiserte lokale utfordringer i fylket og fordeles etter kriterier, der kommuner med de største utfordringene tildeles skjønnsmidler. I 2014 er Nærøy tildelt 1,8 millioner kroner knyttet til ulike kriterier. Beløpet er økt fra 1,5 millioner i 2013. De 1,8 millionene er knyttet til regionsenter (100 000), miljø/rovdyr (150 000), øytillegg (100 000), spredtbygdhet (660 000) og lang befolkningsnedgang (780 000).

Nærøy kommune har også de senere årene fått innvilget skjønnsmidler over de tilbakeholdte skjønnsmidlene, i 2012 fikk kommunen tildelt 500 000 kroner til prosjekt «Økonomisk sosialhjelp». Kommunene har også fått tildelt noe ekstra skjønnsmidler knyttet til ressurskrevende tjenester.

Nærøy kommune var en periode registrert i ROBEK (2004-2007).

Fylkesmannen opplever at innenfor økonomiområdet deltar kommunen sjelden på felles fagsamlinger i fylket arrangert av Fylkesmannen og KS. Fylkesmannen erfarer også noe manglende rutiner når det kommer til innsending av obligatoriske budsjett- og regnskapsdokumenter. Fylkesmannen har av den grunn noe mindre oversikt over kommunens økonomi enn man ideelt sett skulle ønske.

4. Sosial, helse og barnevern

Styrker:

- Interkommunal tjeneste bidrar til at barneverntjenesten blir mere faglig robust.
- Andelen fristoversittelser for undersøkelser er betydelig redusert i 2013
- Prioriterte kompetanseheving/oppdatering av fagprogrammet «Familia» i 2013.
- Andel med fagutdannet personell i pleie og omsorg
- Høyere dekningsgrad av plasser i institusjon til innbyggere som er 80 år og over

Utfordringer:

- Tredobling av andel barn uten tiltaksplan fra 2012 til 2013 av de barna som mottar hjelpetiltak etter barnevernloven
- Ingen av barna som er under omsorg av kommunen fikk tilstrekkelig oppfølging i fosterhjemmet av Ytre Namdal barneverntjeneste.
- Avvik ifht ved tilsyn 2013 (oppfølging av barn i fosterhjem) ikke rapportert lukket.
- Høyere andel av innbyggere 80 +
- Større uførhetsgrad og større andel med frafall videregående skole
- Sykefraværet i pleie og omsorg

Barnevern

Nærøy kommune inngår i samarbeidet Ytre Namdal barneverntjeneste sammen med Leka og Vikna. Vikna er vertskommune, og tjenesten er lokalisert på Rørvik. Det interkommunale samarbeidet har pågått i mange år, og gjør tjenesten mere faglig robust. Tjenesten har likevel hatt utfordringer med å levere gode nok tjenester til barn og familier med behov for hjelp fra barnevernet. Ved tilsyn fra Fylkesmannen sommeren 2013 ble det avdekt omfattende avvik i tjenesten sin oppfølging av barn i fosterhjem. Tjenesten arbeider ennå med å få lukket avviket, og arbeidet følges fortsatt opp av Fylkesmannen. Barnevernleder og en til deltok på utdanningen «Barnevernledelse» ved HINT i 2013.

NAV

Det har vært få klagesaker fra NAV Nærøy de siste årene. Fylkesmannen har imidlertid fått økende grad av henvendelser fra brukere som ikke er fornøyd med den hjelp de får og måten de blir møtt på. Fylkesmannen har opprettet tilsynssak knyttet til dette temaet, ett tilsyn som enda kun er under oppstart.

Pleie og omsorg

Prioritering. Kommunen bruker en lik andel driftsutgifter på pleie og omsorg som gjennomsnittet i fylket og landet. Det kan se ut som at kommunen prioriterer hjemmebaserte tjenester høyere enn institusjonsbasert. Kommunen har også en lavere andel som går til aktivisering og støttetjenester sammenlignet med fylket.

Bistandsbehov: I kommunen har man en høyere andel med brukere som har avgrenset bistandsbehov sammenlignet med fylket og landet. Kommunen har noe høyere andel brukere med omfattende bistandsbehov.

Hjemmetjenester. I Nærøy kommune mottar færre innbyggere hjemmetjenester enn landssnittet. Sammenlignet med fylket ser man at det tildeles et høyere antall hjemmetjenestetimer pr uke pr tjenestemottaker og dette henger sammen med at de har flere brukere med omfattende bistandsbehov. Deler vi opp det i praktisk bistand og hjemmesykepleie ser det ut som kommunen tildeler flere timer med hjemmesykepleie enn timer til praktisk bistand.

Omsorgsbolig og institusjon. Dekningsgraden av botilbud gjennom heldøgns bemannet omsorgsbolig og institusjon for Nærøy ligger høyere enn landssnittet. Når man ser kun på institusjonsplasser så er andelen plasser for innbyggere over 80 år på 16,4 % i Nord-Trøndelag som viser en lavere dekningsgrad enn landsgjennomsnittet. Nærøy kommune ligger høyere enn fylkesgjennomsnittet, på linje med landssnittet. Andel korttidsplasser er høyere enn fylket og landet for øvrig. Der er avsatt et høyere andel plasser til rehabilitering og andel plasser til personer med demens sammenlignet med fylket og landet.

Sykehjemspasientens behov for økt helsetjenester har økt de senere årene. Ofte har de komplekse helseproblemer og en stor andel har en demenssykdom. Videre stiller, kortere liggetid på sykehus, økt vektlegging av korttidsopphold og styrking av palliativ behandling, et

større krav til høy medisinsk faglig kompetanse som vil være avgjørende for trygghetene til syke eldre og yngre. Legedekning i sykehjem er for Nærøy kommune er lik andelen i fylket men lavere enn landsgjennomsnittet. Når det gjelder fysioterapitimer i sykehjem er denne også sammenlignbart med fylket og landet.

Bemanning. Statistikken viser at Nord-Trøndelag fylke bemanner sine tjenester med godt utdannet personell. 80 % av alle årsverk i pleie og omsorg har personell med relevant utdanning. Nærøy kommune ligger på 76 %.

Pleie og omsorg representerer den sektoren i kommunen med størst sykefravær i fylket. Fylket har et legemeldt sykefravær i sektoren på 9,6 %. Nærøy kommune har en lavere andel med sykefravær i sektoren.

Folkehelsen (ref. folkehelseprofil -Folkehelseinstituttet)

Det er viktig å ta med betraktninger rundt folkehelsen når man foretar vurderinger rundt aldersbæreevne og morgendagens omsorgsbrukere. Folkehelsen vil påvirke forventet andel yrkesaktive. Noen aktuelle data er:

- Andelen eldre over 80 år i 2020 er estimert til å være høyere enn i landet som helhet.
- Andelen med videregående eller høyere utdanning er lavere enn landsnivået.
- Kommunen er ikke entydig forskjellig fra landet som helhet når det gjelder andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt. Lav inntekt defineres her som under 60 % av nasjonal medianinntekt.
- Kommunen har noe høyere andel med uføretrygdede
- Andelen med skader er lavere enn i landet som helhet, vurdert etter sykehusinnleggelser
- Andelen 10.-klassinger som trives på skolen er høyere enn i landet som helhet.
- Frafallet i videregående skole er høyere enn i landet som helhet.
- Andelen med psykiske symptomer og lidelser er lavere enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt.
- Utbredelsen av hjerte- og karsykdommer er ikke entydig forskjellig fra landsnivået, vurdert etter sykehusinnleggelser.
- Sykdommer og plager knyttet til muskel- og skjelettsystemet ser ut til å være mer utbredt enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt.

Tabell: Pleie og omsorg (tallgrunnlag fra 2012)

	Nærøy	Nord-Trøndelag	Landet uten Oslo	
Driftsutgifter				
Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto drifts	31,7	29,8	31,6	↑
Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo, konsern	43,1	41,5	45,4	↓
Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo, kons	56,5	54,4	49,4	↑
Aktivisering, støttetjenester (f234) - andel av netto driftsutgifter til plo,	0,4	4,1	5,2	↓
Hjemmetjenester				
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år	33	23	20	↑
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 67-79 år	113	86	74	↑
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over	399	400	340	↑
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken. Brukere utenfor institusjon	11,1	8,6	9,8	↑
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, hjemmesykepleie	6,6	5	4,7	↑
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, praktisk bistand	6,6	5,9	7,9	↓
Andel hjemmeboere med høy timeinnsats	5,5	4,8	6,3	↓
Institusjon og heldøgnsbemannet bolig				
Andel plasser i institusjon og heldøgnsbemannet bolig i prosent av bef. 80+	49	31	29	↑
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over	18,2	16,4	18,5	↓
Plasser i institusjon i prosent av mottakere av pleie- og omsorgstjenester	14,7	15,1	18	↓
Andel plasser avsatt til rehabilitering/habilitering	14,3	6	5,7	↑
Andel plasser avsatt til tidsbegrenset opphold	28,6	16,2	16,5	↑
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens	28,6	18,7	23,3	↑
Gjennomstrømning opphold per plass 31.12 på tidsbegrenset opphold i institusjon	16,9	15,7	16,1	↑
Gjennomstrømning personer per plass 31.12. på tidsbegrenset opphold i institusj	6	7,5	7,5	↓
Andel beboere i institusjon av antall plasser (belegg)	101,9	94,3	97,9	↑
Bistandsbehov				
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år	16,5	18,7	19,1	↓
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 67 år og over	11,8	14,1	12,1	↓
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 67-79 år	12,5	13	12,8	↓
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 80 år og over	11,4	14,6	11,8	↓
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Langtidsopphold	82,6	81	80	↑
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Tidsbegrenset opp	50	40,9	39,5	↑
Andel av alle brukere som har omfattende bistandsbehov	22,4	23,2	23,7	↓
Andel av brukere (prosent) med noe/avgrenset bistandsbehov	47,9	46,5	44,2	↑
Personell				
Andel årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning	76	79	74	↑
Årsverk ekskl. fravær i brukerrettede tjenester pr. mottaker	0,43	0,44	0,48	↓
Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,32	0,35	0,33	↓
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,32	0,31	0,43	↓
Andel legemeldt sykefravær av totalt antall kommunale årsverk i brukerrettet tj	8,7	9,6	8,9	↓

5. Oppvekst og utdanning

Styrker

- Færre elever med enkeltvedtak om spesialundervisning
- Interkommunal skolekrets Salsnes-Lund

Utfordringer

- Nedgang i antall elever og skolestruktur
- Signifikante forskjeller i læringsresultater mellom jenter og gutter (NP, eksamen, standpunktkarakterer)
- Tre av fire elever med enkeltvedtak om spesialundervisning er gutter

Barnehage

Nærøy kommune har 8 barnehager. Tre av dem er private. Den største barnehagen er privat med 83 barn. Totalt var det 242 barn i alderen 1-5 år i barnehagene i Nærøy per 15.12.13 (i følge BASIL). 123 av disse går i private barnehager, mens 119 barn går i kommunale barnehager.

Kommunen deltar i «kommunenettverket» som ledes av FM. Fylket er delt i 2 nettverk, ett i nord og ett i sør.

To av de private barnehagene har dispensasjoner fra utdanningskravet.

Grunnskole

Nærøy kommune har 7 skoler med 596 elever, 371 elever på barnetrinnet og 225 elever på ungdomstrinnet. Kommunen har hatt en stor nedgang i elevtallet fra skoleåret 2003/04. Da var det 776 elever i grunnskolen i kommunen, 180 elever flere enn i dag. Elevtall fra 2013 (GSI) i Nærøy kommune viser store variasjoner i årskull, fra 43 til 82 elever. Vi ser også at gjennomsnittlig antall elever på barnetrinnet er mindre enn på ungdomstrinnet.

En indikator på karakternivå fra grunnskolen er *grunnskolepoeng* for å komme inn på videregående opplæring. Grunnskolepoengene er en summering av alle karakterer på

vitnemålet (standpunkt og eksamenskarakterer) fra grunnskolen delt på 10. Kommunen ligger i skoleåret 2012/13 rundt gjennomsnittet for Nord-Trøndelag (Nærøy=39,3; NT=39,5).

Indikator og nøkkeltall	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	39,1	40,5	38,1	39,2	39,3

Nasjonale prøver omfatter tre grunnleggende ferdigheter/fag: lesing, engelsk lesing og regning for 5., 8. og 9. trinn

Nærøy kommune ligger på gjennomsnittet for Nord-Trøndelag. Resultater i engelsk på 5. trinn ligger over snittet for fylket (2,1). Kommunen ligger under fylkesgjennomsnittet i lesing og regning. Det er ikke så store forskjeller i resultatene mellom jenter og gutter i engelsk og lesing. I regning skårer gutter bedre enn jenter med 0,2 poeng.

På 8. trinn ligger Nærøy kommune under fylkesgjennomsnittet på alle de tre prøvene. Vi ser at jenter har betydelig bedre resultater i lesing og engelsk på 8. trinn. Resultater i regning på 8 trinn er også i jentenes favør.

Det er signifikante forskjeller mellom gutter og jenter både i *eksamens- og standpunkt karakterer*. Spesielt store forskjeller finner vi i norsk (skriftlig/muntlig, sidemål), noe som er bekymringsfullt.

328 elever gjennomførte den siste *elevundersøkelsen* høsten 2013.

Resultater fra elevundersøkelsen på 7. trinn i Skoleporten viser at andelen elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere er på 14 % i Nærøy. Tilsvarende tall for Nord-Trøndelag er 5,3, og for hele landet 5,4 %. Dette gir en indeks på 1,6 på mobbing. Gjennomsnittstallet for fylket er 1,3. Ser vi på andre indikatorer, ligger Nærøy kommune enten på eller under gjennomsnittlige tall. Tallene viser også en utfordring i elevdemokrati og medvirkning og faglig utfordring.

På 10. trinn ser vi også at andelen elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere er relativt høyt. 12,3 % har samme mobbefrekvens. Mobbeindikator ligger på 1,5, mens tallet for fylket og landet er 1,3. Når det gjelder andre indikatorer, viser tallene at Nærøy kommune også på 10. trinn har utfordring innen elevdemokrati og medvirkning, men også når det gjelder vurdering for læring.

Spesialundervisning

Navn	År	Andel elever med enkeltvedtak, totalt	Lærertimer til spes.underv. av totalt timetall
Nord-Trøndelag	2013-14	10,9	21,11
	2012-13	10,8	20,71
	2011-12	10,6	20,7
Nærøy	2013-14	9,9	16,45
	2012-13	12,4	18,56
	2011-12	11,7	17,71

I følge GSI-tall har Nærøy kommune redusert andelen elever med enkeltvedtak og de ligger nå under fylkesgjennomsnittet. Lærertimer til spesialundervisning har også blitt redusert det siste året. Dersom man ser på timeprofil for de elevene som får spesialundervisning i Nærøy kommune, er andel elever som har 2 og færre undervisningstimer, høyere enn i fylket. 76 % av elevene med enkeltvedtak er gutter!

Nærøy kommune bruker kr. 126.420 i *korrigerte brutto driftsutgifter* per elev. Dette er kr 20.889 mer enn Nord-Trøndelag for øvrig. Samtidig utgjør prosentandel av lønnsutgifter i forhold til de totale driftsutgiftene 69,5 %. Dette er lavere enn både tall for Nord-Trøndelag (81,4 %) og landet (80 %).

Nærøy kommune har forholdsvis stor andel årsverk undervisningspersonale uten godkjent utdanning på ungdomstrinnet (8,46 %). Tallet for fylket er 1,79 %.

Fylkesmannen gjennomførte *oppfølgingstilsyn* med Nærøy ungdomsskole i april 2013. Tema for tilsynet var § 9a i Opplæringsloven. Denne handler om elevenes psykososiale miljø. Kommunen fikk ett pålegg i foreløpig rapport knyttet til skoleeiers ansvar, men dette ble lukket før endelig rapport ble sendt.

Utviklingstiltak

Kommunen skal delta i Ungdomstrinn i utvikling pulje 2, oppstart høst 2014.

Regionalt samarbeid

Nærøy samarbeider regionalt med Vikna og Leka. Regionen har tilsatt felles regionkonsulent i 50 % stilling fra høsten 2013.

Nærøy kommune har dessuten opprettet felles interkommunal skolekrets med Fosnes kommune ved Salsnes oppvekstsenter (Salsnes-Lund). Opplæringsloven § 8-1 har nå åpnet for interkommunale skolekretser og samarbeidet er regulert i en lokal forskrift samt en samarbeidsavtale. Samarbeidet omfatter både grunnskole, barnehage, SFO og kulturskole. Den interkommunale skolekretsen hadde til sammen 10 elever fordelt på 1.-7. trinn per 31.10.13 (GSI).

Skoleeierfunksjonen

Oppvekstsjefstillingen er lyst ut, da nåværende oppvekstsjef slutter i løpet av tidlig høst 2014.

Etter- og videreutdanning for lærere
Oversikt over lærere som har deltatt i statlig videreutdanning (Kompetanse for kvalitet)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nærøy	2	2	2	2	0	5

For 2009-2013 er dette de faktiske tallene, men for 2014 er antall lærere som Nærøy kommune har godkjent. Vi avventer tildeling av studieplasser fra Utdanningsdirektoratet for 2014.

Nærøy kommune har ikke deltatt i *Vurdering for læring*, og heller ikke i forsøk med arbeidslivsfacet.

Introduksjonsordningen - voksenopplæring for innvandrere

Målet med introduksjonsordningen er at deltakerne skal over i arbeid eller utdanning etter avsluttet intro-program. Nord-Trøndelag ligger på 79 %, noe som er godt over landsgjennomsnittet på 47 %. Nærøy kommune lå på 72 % i 2012 mens tilsvarende tall for 2013 var 50 %.

6. Miljøvern

Styrker

- Nærøy har gjennom Midtre Namdal Avfallsselskap gode mottaksordninger for avfall
- Nærøy kommune er aktiv i bekjempelse av fremmede skadelige arter (svartlistearter)
- Nærøy kommune har fulgt opp vannforskriften gjennom sin sekretariatsfunksjon

Utfordringer

- Nærøys arealplan (KPA) er gammel (fra 2003) og dårlig egnet som styringsdokument
- Nærøy har et alt for høyt antall dispensasjonssaker
- Nærøy kommune bør revidere klima- og energiplan

Arealforvaltning

En oppdatert arealplan er nødvendig for at kommunen skal kunne styre arealutvikling på en god måte, hvor lokale ønsker er avklart i forhold til regionale/nasjonale interesser.

Nærøy kommune har mange saker som behandles som dispensasjoner fra kommuneplanens arealdel, dette gjelder særlig fritidsbebyggelse. Stort byggepress i strandsonen er en klar utfordring. I 2013 ble 56 dispensasjonssaker fra Nærøy oversendt FMNT for uttalelse, og hittil i 2014 er 24 saker mottatt. Nærøy kommune sto i 2013 alene for nærmere 15 % av alle dispensasjonssaker som Fylkesmannen i Nord-Trøndelag behandlet.

Flere plansaker som er oversendt Fylkesmannen for uttalelse har hatt mangelfulle oversendelsesbrev. FM har derfor vurdert å returnere flere saker for å bli bedre opplyst, jf. forvaltningslovens § 17.

Fylkesmannen ser behovet for samordning med Vikna når det gjelder arealutvikling langs Nærøysundet, f.eks. ved utarbeidelse av en felles plan.

100 m sone langs sjø: Nærøy har et høyt nivå/antall dispensasjonssaker fra gjeldende plan i 100-metersbeltet.

Verna områder:

Naturreservat: Det er syv naturreservater i kommunen: Holmdalen (barskog/edellauvskog), Kubåsen-Grytbogen (edellauvskog), Kanalen (våtmark), Kjeøya (sjøfugl), Simle (barskog), Mjøsund (skog) og Nærøy prestegård naturreservat (skog). Nærøy kommune har lokal forvaltning av Kanalen og den delen av Kubåsen-Grytbogen som ligger i Nærøy. Nærøy

kommune må forbedre sin årlige tilbakereportering angående forvaltningen av disse to naturreservatene, da den ikke har vært god nok de siste årene.

Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet for de øvrige områdene. Simle naturreservat er et definert "storområde", som omfatter mer enn 10 000 dekar produktiv skog. I Mjøsund naturreservat er det registrert furu som er dokumentert eldre enn 500 år.

Verna vassdrag: Kommunen er "hovedeier" av et verna vassdrag: Kvistenvassdraget (2005), og "deleier" i mindre areal av Salsvassdraget (1993). Kvistenvassdraget har en unik kvalitet ved at dette er eneste laksevassdrag i Nord-Trøndelag uten veiinngrep/veiadkomst.

Motorferdsel i utmark

Nærøy behandler i hovedsak dispensasjoner for motorferdsel i utmark i tråd med regelverket. Det registreres imidlertid, som i flere andre kommuner, et økende press for dispensasjoner, både for snøskuter og barmarkskjøring.

Naturmangfold

Biologisk mangfold. Kartlegging av prioriterte naturtypeområder og viltkartlegging er ferdig, Supplerende kartlegging vil være nødvendig for å få en god dekning og kvalitetssikre data.

Utvalgte naturtyper: Nærøy har tre utvalgte slåttemarker, jf. naturmangfoldloven. Krekling, der kommunen selv har bidratt med registreringer, samt Engan og Hestvikbukta. Krekling slås årlig, mens skjøtselen på de to andre områdene er mer usikker. Kommunen bør oppfordre grunneiere til å søke tilskudd til skjøtsel/skjøtelsplan. Uten skjøtsel vil disse slåttemarkene gro igjen og tape sine verdier.

Biologisk mangfold i ferskvatn er bra undersøkt av Vitenskapsmuseet. Flere dammer/tjern har regional verdi, hvorav Lomtjønna på Finne har størst artsrikdom. Det er registrert gode bestander av elvemusling i Horvenelva, Krokvasselva, Sagelva (Litj-Kvisten) og Storelvvassdraget.

Inngrepsfrie naturområder (INON-områder): Nærøy er "del-eier" i et stort villmarksområde i Nord-Trøndelag/Nordland; Nonsfjellet/Strompdalsfjellet som deles med Namsskogan, Høylandet og Bindal kommuner. INON-områdene i kommunen er under press av tekniske inngrep, som veger og kraftanlegg.

Rovdyr: I Nærøy er det årlige, men moderate tap av sau og rein på beite, hovedsakelig forårsaket av gaupe. Områdene sør for Foldafjorden er definert som yngleområde for gaupe.

Områdene nord for Foldafjorden er prioritert beiteområde. Kvotejakt på gaupe nord for Foldafjorden er en del av kvotejaksområdene i Nordland og administreres av Fylkesmannen i Nordland iht. avtale mellom rovviltnemndene i region 6 (Midt-Norge) og 7 (Nordland).

Laksefisk: Laksebestandene i Horvenelva og Kvistenelva er truet av rømt oppdrettsfisk. Allmennhetens adgang til jakt, fiske og friluftsliv er god.

Fremmede, skadelige arter (svartlistearter): I 2013 ble det for første gang gjennomført kartlegging av fremmede skadelige arter i Nærøy. Dette gjøres i samarbeidsprosjektet mellom Fylkesmannens miljøvernnavdeling og Statens vegvesen «Fremmede skadelige arter langs E6, E14 og fylkesveier i Nord-Trøndelag». Det ble i 2013 registrert totalt nærmere 200 lokaliteter med slike arter, hovedsakelig langs fylkesveier i Nærøy. Det er viktig som kommunen planlegger, å fortsette kartleggingen og bekjempelsen av fremmede skadelige arter i Nærøy også i de kommende år.

Kulturmiljø og kulturlandskap

Kjeksvika og Hesthagen er registrert som nasjonalt viktige kulturlandskap.

Forurensing, avfall og gjenvinning

Fylkesmannen forventer at Nærøy kommune følger opp vedtatt forvaltningsplan for Foldafjorden vannområde for å oppnå god økologisk tilstand innen 2015. Kommunen må følge opp med tiltak i Ytre Namdal vannområde innen 2021. Kommunen bør utarbeide en oppdatert klima- og energiplan.

Utfordringer: Nærøy kommune har flere ferskvannsføremster med stor tilførsel av næringsstoffer, bl.a. fra landbruket. Horvereidvatn, Løypmotjønna, Staverengvatnet, Moavatnet og Kvernhusvatnet er slike vannforekomster. Flere av disse er kalksjøer med høyt innhold av kalsium og er en prioritert naturtype som har et særegent biologisk mangfold, men som kan trues ved for høy næringstilførsel. I Løypmotjønna har lokale initiativtagere jobbet for å hindre utdøing av rød nøkkrose.

Nærøy kommune må følge opp og behandle forsøplingssaker og ulovlig avfallsbehandling (dumping/brenning). I tillegg bør det stilles krav til avfallsbehandling i bygge-/rehabiliteringssaker. Kommunen bør kartlegge nedgravde oljetanker.

Nettstedet miljøkommune.no bør brukes i kommunens forvaltning på miljøområdet. Dette gir god oversikt over kommunens oppgaver og myndighet.

7. Reindrift

Styrker

- Stabilt reintall i god balanse med beitegrunlaget

Utfordringer

- Tap av beitearealer pga inngrep og forstyrrelser.
- Økende tap av rein på grunn av rovvilt de siste årene.
- Planer om utbygging av vindkraftverk i vår- og sommerbeiteområder.
- Interne samarbeidsproblemer om beitebruk.

Reindrift i Nærøy kommune.

To reinbeitedistrikt har beiteområder i Nærøy kommune. Åarjel Njaarke sijte/Vestre Namdal reinbeitedistrikt sør for Follfjorden, og Voengelh-Njaarke sijte nord for fjorden. Åarjel Njaarke sijte har også reinbeite i kommunene Fosnes, Overhalla, Namsos, Vikna, Grong, Høylandet og Namsskogan, samt i Bindal og Grane kommune i Nordland. Reindriften forvaltes av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Voengelh-Njaarke sijte har i tillegg reinbeite i kommunene Bindal, Grane og Brønnøy i Nordland, samt noen små områder i Namsskogan, Leka og Høylandet i Nord-Trøndelag. Reindriften i Voengelh-Njaarke sijte forvaltes av Fylkesmannen i Nordland.

En oversikt over hvordan reindriften bruker områdene finnes på www.gint.no.

Åarjel Njaarke sijte.

Distriktet er delt i to driftsgrupper, Toven sijte og Meatelen sijte (Jåma/Anti-gruppen), som driver adskilt hele året. Det er bare Meatelen sijte som har beiter i Nærøy kommune.

Reinbeitedistriktet er preget av indre uenighet om beiterettigheter. Dette har ført til at distriktet ikke har utarbeidet distriktsplan iht reindriftingslovens § 62. Reindriftingsagronomen i Nord-Trøndelag utarbeidet bruksregler (jf reindriftingslovens § 58) for distriktet, men disse er satt til side av Jordskifteretten. For arealet i Nærøy kommune er det imidlertid ikke uenighet om beitebruken.

Det er høstvinter- og vinterbeiter i hele området sør for Follfjorden, mens det er vårbeiter lengst øst i kommunen. Områdene rundt Storvatnet og Mjøsundvatnet er definert som vårbeiter. Enkelte år foregår kalvingen i dette området. De siste årene har en siidaandel også delvis hatt reinen på sommerbeite i de nordligste delene av dette området.

Driftsgruppen har gjennomflyttingsrett gjennom Voengelh-Njaarke sijte nord for Follfjorden, ut til vinterbeiter på Vikna. Det vises her til arbeidet med en eventuell omlegging av svømmeplass over fjorden og flyttleia forbi Kolvereid sentrum. Traséen over Marøya ble omlagt for noen år siden. I tilknytning til flyttleia er det gjerdeplasser både på Marøya og ved svømmeplassen på Korsneset. For reindriften er det meget viktig at flyttleia ut til Vikna ivaretas i kommunens arealplanlegging.

Driftsgruppen har noen få gjerdeanlegg i kommunen, bl.a sør for Fesundhøgda.

Det er gjeterhytter ved Mjøsundvatnet, Gaskenvaerie, Lund og Lassemoen.

Meatelen sijte består av 3 siidaandeler som i hovedsak skal drive i fellesskap. De siste årene har en siidaandel driftet aleine. En av siidaandelseierne bor i Nærøy.

Samlet reintall før kalving våren 2013 var 1100 (ukorrigert tall pr 31.03.). Høyeste reintall for driftsgruppen er fastsatt til 1200.

Tall fra Ressursregnskapet for reindriftnæringen viser at slaktevektene i distriktet normalt ligger på eller litt over gjennomsnittet i Nord-Trøndelag. De har imidlertid variert en god del i siste 10-årsperiode. Dette har trolig årsak i svært variert og forholdsvis lite slakteuttak i perioden.

Reineierne i Åarjel Njaarke sijte melder om store tap av rein, og at tapene er økende. For driftsåret 2011/12 viser tallene 58 % tap av kalv og 12 % tap av voksne (30 % totaltap). Reineierne mener at mesteparten av dette tapet kan tilskrives rovdyr. Produktiviteten målt som slakteuttak pr rein i vårflokk (kg pr livrein) er helt nede på 3,9 kg i driftsåret 2011/12. Slakteprosenten (% av vårflokk) er på 13 %. Slaktet kvantum var på ca 8,1 tonn.

Voengelh-Njaarke sijte.

Reinbeitedistriktet har i hovedsak vinter- og høstvinterbeiter innenfor kommunen, samt noe høst- og vårbeite lengst øst.

På arealbrukskartet er det avmerket arbeidsgjerde ved Austre Blåvatnet og ved Skotnes.

Siidaandelene i distriktet har gjeterhytter ved Meraftshaugen øst for Kolvereid.

Voengelh-Njaarke sijte består av 6 siidaandeler som i hovedsak driver i fellesskap. På vinteren er distriktet vanligvis oppdelt i 3 sijter som oppholder seg på ulike steder i Nærøy og Bindal kommuner.

Samlet reintall før kalving våren 2013 var 2227 (ukorrigert tall pr 31.03.). Høyeste reintall for reinbeitedistriktet er fastsatt til 2400.

Tall fra Ressursregnskapet for reindriftsnæringen viser at slaktevektene i distriktet normalt ligger på eller litt under gjennomsnittet i Nordland (21,0 kg for kalv i 2011/12). Vektene har vært noenlunde stabile i siste tiårsperiode.

Reineierne i Voengelh-Njaarke sijte melder om svært store tap av rein, og at tapene er økende. For driftsåret 2011/12 viser tallene 64 % tap av kalv og 14 % tap av voksne (35 % totaltap). Reineierne mener at mesteparten av dette tapet kan tilskrives rovdyr. Produktiviteten målt som slakteuttak pr rein i vårflokk (kg pr livrein) er helt nede på 4,3 kg i driftsåret 2011/12. Slakteprosenten (% av vårflokk) er på 17 %. Slaktet kvantum var på ca 10 tonn.

Noen betraktninger

Nasjonale myndigheter har gjennom lovgivning og retningslinjer for arealplanleggingen pekt på kommunene som den sentrale aktør for å sikre at reindriftsnæringen har tilstrekkelige og egne arealer for sin næringsutøvelse. I tillegg er næringen definert som en urfolksnæring og er ut fra det spesielt viktig for å ivareta hensynet til det sørsamiske levesett og kultur.

Reintallet i begge sijtene som har beitearealer i Nærøy er i god balanse med beitegrunnlaget, og det er stabilitet over tid både i reintall og slaktevekter.

Spesielt Voengelh-Njaarke har over tid hatt store utfordringer med mange og store inngrep i sine beiteområder, spesielt i vår- og sommerbeitene. Dette gjelder kraftutbygginger (vann- og vindkraft), vei- og hytteutbygginger. NVE har nylig gitt klarsignal for et stort vindkraftanlegg ved Kalvvatnan i Namsskogan og Bindal kommuner. Kraftverket vil berøre begge reinbeitedistriktene. Det er fremmet innsigelse mot anlegget, og saken vil bli avgjort i OED. Beitearealene i Nærøy vil kunne få ennå større betydning dersom vindkraftverket blir bygd.

8. Landbruk

Styrker

- Godt og aktivt produsentmiljø på melk har gitt flere framtidsretta satsinger og sterk vekst i samla produksjon.

Utfordringer

- Areal går ut av drift i marginale områder med lang avstand til aktive driftsenheter.
- Potensial til utvikling av nye næringer med utgangspunkt i lokale ressurser.
- Stor tilbakegang innenfor produksjonene lammekjøtt og svineproduksjon som svekker fagmiljøene.
- Potensial til økt faglig samarbeid mellom forvaltning, faglag og videregående skole.

Sysselsetting, areal og ressurser

Direkte sysselsetting fra landbruk beregnet av NILF (notat 2013-4), viser at landbrukets andel utgjør 10,8 % av samlet sysselsetting i Nærøy (2010). Kommunen har totalt 36 800 dekar jordbruksareal i drift, fordelt på 144 foretak. Samlet er det 150 foretak som søker om produksjonstillegg. Totalarealet er redusert med 11 % de siste 10 år. Dette skyldes hovedsakelig at marginale arealer har gått ut av drift spesielt i områder nord i kommunen. Nærøy kommune har 271 km² areal med produktiv skog.

Jordbruk og husdyrhold

95 % av det produktive jordbruksarealet benyttes til grovfôrproduksjon, og 5 % til korn. Kornarealet er uendret den siste 10-årsperioden, mens grasarealet er redusert som følge av at areal har gått ut av drift. Etterspørselen etter leiejord er stor i området Foldereid-Kolvereid-Abelvær, mens situasjonen er motsatt i en del utkantområder hvor transportavstanden til aktive bruk setter begrensninger. I Nærøy er 6 % av dyrka areal omlagt til økologiske drift, gjennomsnittet for fylket er 9 %.

Val videregående skole ligger i Nærøy og har utdanninger innenfor blant annet gartneri og landbruk, og representerer et fagmiljø som har betydning for landbruket i området.

I perioden 2003-2013 har antall aktive foretak i Nord-Trøndelag blitt redusert med 21 %. Reduksjonen i Nærøy i samme periode er på 30 %. Målt i verdiskaping og sysselsetting er melkeproduksjon den klart viktigste produksjonen i kommunen. 70 melkeforetak i 2014 har en gjennomsnittlig melkekvote på 203 tonn (gjennomsnitt i fylket 193 tonn). Nærøy har 10 samdrifter. Volummessig har melkeproduksjonen hatt en økning på 19 % i perioden 2002-2012, det vil si at Nærøy kaprer markedsandeler innenfor melk fra andre kommuner i fylket.

21 produsenter i Nærøy har ammekyr. Totalomfanget av produksjon er uendret de siste 10 år. Saueholdet er kraftig redusert i samme periode, fra 37 produsenter til 17. Antall søyer er i samme periode gått ned med 37 %. Innenfor svinehold er det en økning i purketallet på 20 %, mens antall slaktegris levert er betydelig redusert. Ut fra statistikken ser det ut til at flere mindre slaktegrisprodusenter har sluttet med produksjonen og at det er de større kombinertbesetningene som opprettholder produksjonen.

Det ble i 2013 sluppet 1 535 sau og 2 410 lam på beite fra organiserte beitelag tilhørende Ytre Namdal sau og geit. Tapstallene fra OBB gir en tapsprosent på 2,87 % hos sau og 9,13 % på lam. Gjennomsnittet for fylket er på 5,88 % på sau og 12,65 % på lam. Dersom en sammenligner med tall fra 2012, så var det en økning i antall sau og lam som ble sluppet på beitet, samtidig som tapsprosenten ble redusert fra 2012 til 2013. Jerv, gaupe og kongeørn er de dokumenterte skadevoldere for sau og lam i beitesesongen 2013.

En spørreundersøkelse til alle melkeprodusenter fra 2011, viser at Nærøy ligger på fylkesgjennomsnittet når det gjelder andel kyr i båsfjøs (59 %). Dette indikerer likevel at det er et betydelig behov for å fornye driftsbygninger framover. 56 % av foretakseierne oppgir at antatt levetid på dagens driftsbygning er mindre enn 10 år i denne undersøkelsen. Av disse er det en tredjedel som har svart at det ikke er aktuelt med fornying, mens to tredjedeler har planer om renovering eller nybygg.

I løpet av de siste 5 år (2009-2013) er det gitt investeringsstøtte fra Innovasjon Norge til 16 prosjekter innenfor tradisjonelt landbruk (7,2 millioner kroner) og til 8 utviklingstiltak/nye næringer (1,8 millioner kroner).

Miljøvirkemidler i jordbruket

Spesielle miljøtiltak i landbruket -SMIL: Det har i en årrekke vært gitt SMIL-tilskudd til retablering og restaurering av gammel kulturmark. Dette har gitt gode beiter og grunnlag for

utbetaling av produksjonstilskudd og miljøtilskudd (RMP). Det er i 2013 gitt tilskudd til restaurering av freda/verneverdige bygninger (2 saker) og til gammel kulturmark (1 sak).

Det er i 2013 behandlet 12 saker i Nærøy i forbindelse med ordningen dreneringstilskudd. Kommunen har arrangert fagdager med tema drenering både i 2013 og 2014, og dette er en sannsynlig årsak til god etterspørsel.

Regionale Miljøprogram -RMP: De siste årene er det gitt en årlig utbetaling av tilskudd til ulike beitetiltak i størrelsesorden 0,6 millioner kroner. Nærøy av delaktig i prosjektet «Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel» i årene 2011-2012.

Skogbruk

Nærøy kommune har et produktivt skogareal på om lag 271 km², og avvirket i 2013 i underkant av 8.000 m³. Avvirkningen i 2013 var noe over gjennomsnittet for siste 10 årsperiode, men avvirkningen er relativt jevn fra år til år. For å øke avvirkninga i kommunen vil oppfølging av hovedplan for skogsveger være et viktig element. Videre vil bruk av alternative driftsmetoder som taubaner og sjøbaserte opplegg være viktige for å ta ut framtidige volum.

Nærøy kommune har noe innslag av utenlandske treslag for skogproduksjon. Ved avvirkning av disse er nyplanting underlagt en søknadsplikt jf forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål. Man kan forvente en økning i antall slike søknader i årene framover, da en del eldre plantinger nærmer seg hogstmoden alder.

Kommunen har, etter Fylkesmannens oppfatning, solid skogbrukskompetanse. Skogpådriverprosjektet i Namdal, som nylig er igangsatt, omfatter også Nærøy kommune. Prosjektet, aktivitetspådriverne og kommunen, vil være sentral i arbeidet med å øke skogbruksaktiviteten i Nærøy kommune.

Plan og areal

Arealdelen for Nærøy kommune er fra 2003 (2003-2014). Landbruksavdeling er kjent med at det vil bli startet arbeid med rullering/revidering av denne i nær framtid.

Det foreligger også stadfestede kommunedelplaner for Ottersøy, Marøya og Kolvereid sentrum. Det er påstartet arbeid med revidering av kommunedelplan for Kolvereid sentrum (prioritert i følge vedtatt planstrategi), det samme gjelder for Marøya. Likeså er utarbeidelse

av kommuneplanens samfunnsdel påstartet og planprogram har vært på høring. Dette arbeid er også prioritert i følge vedtatt planstrategi.

Nærøy kommunestyre har under sak K-77/12 vedtatt planstrategi for perioden 2012-2015. Vedtatt planstrategi har angitt hvilke planarbeid som vil bli prioritert i perioden. For øvrig foreligger reguleringsplaner for flere området hvor det er oppstilt krav om det, eller at det av andre grunner har vært vurdert som hensiktsmessig. Fylkesmannens generelle inntrykk er at jordvernet i liten grad blir utfordret i arealplaner fra kommunen.

For øvrig har landbruksavdelingen konstatert at en fra Nærøy kommune mottar, til uttalelse, flere saker om dispensasjon fra gjeldende arealplaner. Disse saker representerer i liten grad utfordringer for landbruksinteresser, da de som hovedregel ikke utfordrer jordvernet. Dette gjelder i stor grad saker som omfatter tiltak innenfor 100-metersbeltet. Årsaken til at man har et relativt stort antall dispensasjonssaker til uttalelse, kan ha sin forklaring i at kommuneplanens arealdel er over 10 år.

Bygdenæringer, mat og reiseliv

Nærøy kommune har en natur med store variasjoner, fram kystnært fjell til øyer og lang kystlinje. Dette gir store muligheter for reiseliv og opplevelsesturisme. Det er noe aktivitet på lokalmatområdet, med tre mindre bedrifter i produksjon og to til tre bedrifter i oppstartfase. I perioden 2009 – 2013 har Innovasjon Norge behandlet 9 saker på utviklingstiltak nye næringer. 5.mai 2014 ble den nye reiselivsportalen for Namdal lansert, www.visitnamdal.com

Forvaltningskontroll

Det ble gjennomført forvaltningskontroll i Nærøy i 2008. Det ble registrert 3 avvik og 5 merknader. Det er planlagt ny forvaltningskontroll i 2014.